

DIPLOMAAT

‘Eurocrisis heeft van Duitsland een echte vriend gemaakt in plaats van verre kennis’

Marnix Krop beleefde als ambassadeur in Berlijn zijn spannendste en leukste jaren

Maurits Kuypers
Berlijn

Instortende markten, kelderende huizenprijzen, massawerkloosheid, recessie en een zwalkende euro — voor de meeste Europeanen waren de afgelopen vier jaar niet om over naar huis te schrijven. Voor Marnix Krop, de scheidend ambassadeur van Nederland in Berlijn, was dat geheel anders.

Voor hem behoorden de jaren in Duitsland tot de spannendste en leukste jaren uit zijn loopbaan als ambassadeur. Zo waren er de talloze Duits-Nederlandse crisisbijeenkomsten die Krop moest voorbereiden, de koninklijke bezoeken en een reeks handelsmissies. Die maakten dat de politieke, economische en culturele relatie tussen Nederland en Duitsland grondig is veranderd.

Krop: ‘Mijn indruk in 2009 was dat we met de ruggen naar elkaar toe stonden. Onze relatie was op zichzelf prima, maar zij werd te veel als vanzelfsprekend gezien. Écht hechte contacten waren er niet. Nu, vier jaar later, is dat bijna volledig gedraaid. De ambassade heeft daar zeker een rol bij gespeeld, maar als ik eerlijk ben, zou het zonder de eurocrisis niet zijn gelukt.’

Nederland ging Duitsland steeds meer als de natuurlijke partner binnen Europa zien, maar ook voor Duitsland groeide het belang van de bilaterale relatie. Krop: ‘Voor hun was het aanhalen van de banden misschien nog wel belangrijker, omdat ze zich met Nederland minder geïsoleerd voelden binnen Europa.’

Een sleutelmoment was volgens Krop zeker het eerste officiële bezoek in 2010 van premier Mark Rutte aan Berlijn. Het betekende de opmaat voor een reeks van andere contacten tussen ministers en ministeries. Allereerst ging het daarbij natuurlijk om de ministers van financiën Jan Kees de Jager en Wolfgang Schäuble, maar later volgden ook anderen.

Krop: ‘Met de crisisbijeenkomsten groeide de gedachte dat ook op andere beleidsterreinen winst viel te behalen uit betere wederzijdse contacten. Op allerlei terreinen, van energie tot defensie en sociale zaken tot onderwijs, werden plannen voor concrete samenwerking gesmeed. Als ambassade hebben wij er ongelofelijk veel energie ingestopt om dat proces te ondersteunen.’

Een persoonlijk hoogtepunt voor Krop was de eerste gezamenlijke Duits-Nederlandse top die dit jaar gehouden werd in het

grensstadje Kleef, een idee waarvoor hij jaren had gevochten. ‘En nu ziet het ernaar uit dat dit soort regeringsconsultaties een vast onderdeel wordt van de Duits-Nederlandse agenda.’

Wat betreft de europolitiek zaten Nederland en Duitsland volgens Krop gedurende de crisisjaren vrijwel altijd op één lijn, hoewel de media soms anders berichtten. ‘Er waren hoogstens verschillen van mening over het tempo van Europese hervormingen. Zo kwam Nederland als eerste met het voorstel voor een speciale commissaris voor begrotingszaken, een idee dat Duitsland eerst afwees omdat het voor te veel juridische complicaties zou zorgen, maar later toch omarmde.’

Een ander verschil zit in het denken over ‘het Europa van morgen’. Krop noemt dat een ‘theologisch verschil van mening’.

‘Duitsland kan mede door de oorlog niet anders dan bijna religieus pro-Europees zijn. Het Europese gedachtegoed is bij ons minder vast gebeiteld’, zegt hij.

In de praktijk maakt dat volgens Krop echter weinig uit. Als het ging om zaken als een nieuw

Marnix Krop in zijn werk-kamer: ‘Duitsland kan mede door de oorlog niet anders dan bijna religieus pro-Europees zijn.’ FOTO: STEFFEN ROTH

FOTO: STEFFEN ROTH

**Europolitiek
‘Nederland en
Duitsland zaten
gedurende de
crisisjaren vrijwel
altijd op één lijn’**

**Potentie
‘Samenwerking
universiteiten,
meer missies en
beursbezoeken
leveren miljarden
extra export op’**

hulppakket voor Griekenland, uitbreiding van het Europese noodfonds ESM of hervorming van de financiële sector dan waren er slechts marginale verschillen van mening.

Dat geldt zeker voor institutionele veranderingen die nodig zijn om de eurozone te verstevigen. Weliswaar wordt in Duitsland — anders dan in Nederland — graag nagedacht over een meer federaal georganiseerde eurozone, maar daarbij gaat het echt om vergezichten. In de praktijk zijn Nederland en Duitsland het vergaand eens over het redden van de euro.

Andere zorgen zijn dan belangrijker. Zo heeft Nederland de uitvoer naar Duitsland de laatste jaren opgevoerd van €60 mrd naar €87 mrd, en heeft daarmee China ingehaald als grootste exporteur naar Duitsland. Het vervelende is alleen dat van die uitvoer slechts een klein deel naar Zuid-Duitsland gaat, de sterkst groeiende regio die nu al goed is voor 45% van het Duitse bbp. ‘Als we de focus niet méér naar deze regio verleggen, dreigt Nederland op termijn zijn dominante handelspositie te verliezen’, waarschuwt Krop.

Volgens hem is dat besef — ‘ge-

lukkig’ — ook doorgedrongen in Den Haag. Zo startte in 2012 de toenmalige minister van Economische Zaken Maxime Verhagen het ‘Zuid-Duitsland Initiatief’, waarbij het naast vereenvoudiging van de markttoegang ook draait om verbetering van het Nederlandse imago.

Krop: ‘Het klinkt voor ons misschien gek, maar in grote delen van Duitsland staat Nederland alleen bekend om zijn tomaten en andere landbouwproducten, niet om zijn technologische kennis en internationaal hoog aangeschreven wetenschappers.’

De Nederlandse regering en de ambassade kunnen, volgens Krop, helpen dit te verbeteren door bijvoorbeeld meer economische missies naar Zuid-Duitsland en beursbezoeken te organiseren, en nauwere samenwerking tussen universiteiten te zoeken.

In potentie kan dit het Nederlandse bedrijfsleven tientallen miljarden euro’s extra export opleveren. Mits bedrijven de kansen wel zelf pakken. Doen ze dat niet, dan doen Franse, Amerikaanse of Chinese bedrijven het wel en verliest Nederland aan belang in Duitsland.